

**ПРОГРАМ
СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА РАДНО МЕСТО**

ЧУВАР ПУТНОГ ПРЕЛАЗА

Програм стручног оспособљавања за радно место **Чувар путног прелаза** дефинисан је Чланом 18. Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника (Службени гласник РС, број 340-610/2022 од 30.05.2022).

Програм теоретског стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **120 часова** теоретске наставе

	ТЕОРЕТСКО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Чувар путног прелаза обухвата
1.	Стицање знања из области сигналних прописа
	1.1. Познавање одредби о сигнализацији
	1.2. Познавање појмова о главним сигнаlima и предсигнаlima, звоновним сигнаlnим знацима за објављивање вожње возова
	1.3. Познавање одредби о сигнаlima на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима
	1.4. Познавање одредби о сигнаlnим знацима маневарског особља
	1.5. Познавање одредби о зауставним сигнаlima
2.	Стицање знања из области саобраћајних прописа
	2.1. Познавање одредби о споразумевању при вршењу железничког саобраћаја
	2.2. Познавање одредби о пословном реду станице које се односе на рад чувара путног прелаза
	2.3. Познавање одредби о начину руковања уређајима којима рукује
	2.4. Познавање одредби о означавању колосека, скретница, сигнала и других уређаја
	2.5. Познавање одредби о означавању возова и изводу из реда вожње за пружно особље
	2.6. Познавање одредби о обавештавању пружног особља о саобраћају возова
	2.7. Познавање одредби о обезбеђењу саобраћаја на путном прелазу и о поступку када је уређај за обезбеђење саобраћаја на путном прелазу у квару
	2.8. Познавање одредби о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи или у станици
	2.9. Познавање одредби о електрифицираним пругама
	2.10. Познавање одредби о вожњи воза до извесног места на прузи
	2.11. Познавање одредби о одбегнућу возила
	2.12. Познавање одредби о бележнику фонограма за чувара путног прелаза
	2.13. Познавање одредби о поступку при несрећи или незгоди
3.	Стицање знања о здрављу и безбедности на раду
	3.1. Познавање одредби о употреби заштитне опреме
	3.2. Познавање мера безбедности при кретању пругом
	3.3. Познавање одредби о заштити од пожара
	3.4. Познавање одредби о опасностима при раду на електрифицираним пругама
4.	Стицање знања о основним карактеристикама железничких возила
	4.1. Познавање вучних возила
	4.2. Познавање типова вучених возила

Програм практичног стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **40 часова** практичног оспособљавања.

	ПРАКТИЧНО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Чувар путног прелаза обухвата упознавање са
1.	Упознавање са посебностима станице
	1.1. Упознавање са практичном применом прописа о личној безбедности, општој безбедности и здрављу на раду,
	1.2. Упознавање са организацијом рада у пословној јединици у којој се изводи практично стручно оспособљавање
	1.3. Упознавање са средствима којима и/или на којима се обавља практично стручно оспособљавање

2.	Упознавање са 2.1. Одредбама Пословног реда станице и технолошког процеса рада који се односе на рад чувара путног прелаза 2.2. Уређајима путног прелаза 2.3. Пословима дефинисаним за радно место чувара путног прелаза
----	--

**ОБЈЕДИЊЕНИ ПРОГРАМ
СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА РАДНО МЕСТО**

ЧУВАР ПУТНОГ ПРЕЛАЗА

Обједињени програм стручног оспособљавања за радно место **Чувар путног прелаза** садржи наставне садржаје за потребна знања који проистичу из одредби Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника (Службени гласник РС, број 340-610/2022 од 30.05.2022), у даљем тексту Правилник, за:

- Теоретско и практично стручно оспособљавање дефинисано Чланом 18. Правилника
- Програм припреме за полагање стручног испита, Тачка 12), Прилога 2, Правилника
- Програм за полагање стручног испита за радна места железничких радника, Тачка 17., Прилога 3, Правилника

Стручни испит за послове на радном месту **Чувар путног прелаза** полаже се **по програму за радно место скретничар** тако да је обједињени програм стручног оспособљавања исти по материји али мањи по броју часова (за 60 часова теоретског стручног оспособљавања).

Програм теоретског стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **120 часова** теоретске наставе

	ТЕОРЕТСКО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Чувар путног прелаза обухвата
1.	Стицање знања из области сигналних прописа
	1.1. Познавање општих одредби и основних појмова у сигнализацији
	1.2. Познавање одредби о употреби и одржавању сигналних средстава
	1.3. Познавање звоновних сигналних знака електричног сигналног звона, сигнални знаци звоновних сигналних знакова за објављивање вожње возова
	1.4. Познавање сталних сигнала, главних сигнала и предсигнала
	1.5. Познавање допунских сигнала главних сигнала и предсигнала, показивачи за колосек
	1.6. Познавање граничних колосечних сигнала, маневарских сигнала, сигнала на колским вагама
	1.7. Познавање сигналних знакова на скретницама и исклизницама
	1.8. Познавање сигнала за електричну вучу
	1.9. Познавање сигнала на возовима, маневарским локомотивама, потискивалицама, појединим возилима - колима и пружним возилима
	1.10. Познавање сигналних знакова возног и станичног особља, маневарског особља, пружног особља
	1.11. Познавање зауставних сигнала
	1.12. Познавање сигналних ознака: "Неважење сигнала", "Међик", "Граница одсека", "Место заустављања", "Преносне пружне опоменнице", ознаке предмета који задиру у слободан профил, "Граница изолованог преклопа", "Почетак и крај пруге са АПБ", "Почетак и крај пруге са МЗ" и "Почетак и крај пруге са ТК"
2.	Стицање знања из области саобраћајних прописа
	2.1. Познавање одредби саобраћајних прописа
	2.2. Познавање општих и основних појмова у саобраћајној служби
	2.3. Познавање службених и радних места
	2.4. Познавање распореда, пријема и предаје службе
	2.5. Познавање службених ознака и понашање железничких радника
	2.6. Познавање одредби о пружним постројењима и уређајима
	2.7. Познавање одредби о станичним уређајима
	2.8. Познавање техничких карактеристика скретница, скретничких поставних справа, скретничких и исклизничких брава и руковање и чување њихових кључева
	2.9. Познавање руковања локалним постављачима
	2.10. Познавање поделе пруге на просторне одсеке
	2.11. Познавање брзина вожње преко скретничког и станичног подручја
	2.12. Познавање врсти састајања возова и укрштање возова
	2.13. Познавање одредби о примању возова у станицу и отпремању возова, отпремању узастопних возова када је споразумевање немогуће
	2.14. Упознавање са вођењем прописаних евиденција

	2.15. Познавање одредби о споразумевању при вршењу железничког саобраћаја
	2.16. Познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад скретничара
	2.17. Познавање одредби о станичним уређајима којима рукује скретничар, о станичним колосецима, скретницама, њиховом положају, обезбеђењу и пресецању скретнице
	2.18. Познавање руковања на лицу места скретницама осигураним електрорелејним осигурањем
	2.19. Опште познавање одредби о обележавању колосека, скретница, сигнала и других уређаја
	2.20. Познавање одредби о маневрисању, врстама маневарских кретања, маневарским путевима вожње и формирању маневарских путева вожње
	2.21. Познавање дужности скретничара код формирања пута вожње и маневарских путева вожње
	2.22. Познавање посебних мера безбедности при маневрисању: састављање возова, квачење
	2.23. Познавање одредби о споразумевању при маневрисању
	2.24. Познавање одредби о означавању возова и изводу из реда вожње за станично особље
	2.25. Познавање одредби о обавештавању о саобраћају возова службеним местима на прузи, и обавештавање пружног, станичног и возног особља о саобраћају возова
	2.26. Познавање одредби о регулисању кретања возова, основни појмови о допуштењу, укрштању, претицању, авизи и одјави
	2.27. Познавање одредби о потискивању возова и повратку потискивалице са отворене пруге
	2.28. Познавање одредби о саобраћају возова и маневарских састава до извесног места на отвореној прузи, повлачење воза са отворене пруге у позадњу станицу
	2.29. Познавање одредби о саобраћају возова на пругама на којима се у службеним местима прекида служба, прекид и почетак службе у службеним местима са ограниченим радним временом
	2.30. Познавање одредби о обезбеђењу саобраћаја на путном прелазу, руковању уређајима за обезбеђење саобраћаја на путним прелазима и о поступку када је уређај за обезбеђење саобраћаја на путном прелазу у квару
	2.31. Познавање одредби о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи или у станици
	2.32. Познавање одредби о употреба снежних гртала
	2.33. Познавање одредби о поступку код одбегнућа возила
	2.34. Познавање одредби о електрифицираним пругама
	2.35. Познавање одредби о саобраћају возова на двоколосечним пругама, на електрифицираним пругама, на пругама опремљеним АПБ, МЗ и ТК.
	2.36. Познавање одредби о вожњи воза до извесног места на прузи.
	2.37. Познавање одредби о маневрисању на главним колосецима и отвореној прузи, маневрисање преко сигнала „Граница маневрисања”
	2.38. Познавање одредби о вожњи моторних пружних возила
	2.39. Познавање одредби о одбегнућу возила
	2.40. Познавање одредби о евиденцијама које воде скретничари
	2.41. Познавање одредби о поступку при несрећи или незгоди
	2.42. Познавање одредби о тражењу и пружању помоћи возу на прузи, кретање пружних возила и пропусница за вожњу пружних возила, затварање пруге - колосека, несреће и незгоде
	2.43. Упознавање са пословима чувара путног прелаза
	2.44. Упознавање са пословима које обавља скретничар
	2.45. Упознавање са пословима маневристе
	2.46. Упознавање са пословима одјавничара
	2.47. Упознавање са пословима отправника возова
	2.48. Упознавање са пословима чувара пруге, косина, мостова и тунела
	2.49. Познавање врсте, подела и означавање возова
	2.50. Познавање извода из реда вожње за станично особље,
	2.51. Пословни ред станице и технолошки процес рада станице
3.	Стицање знања о здрављу и безбедности на раду
	3.1. Познавање одредби о употреби заштитне опреме
	3.2. Познавање мера безбедности при кретању пругом
	3.3. Познавање опасности при квачењу различитих железничких возила
	3.4. Познавање одредби о заштити од пожара
	3.5. Познавање одредби о опасностима при раду на електрифицираним пругама
4.	Стицање знања о основним карактеристикама железничких возила
	4.1. Познавање вучних возила
	4.2. Познавање типова вучених возила
	4.3. Познавање правилног товарења кола
	4.4. Познавање основних одредби о подели кочница, врсти и системима кочница и кочењу возова

	4.5. Познавање основних одредби о мењачким уређајима ваздушних кочница, кочним славинама, спојницама и откочнику
	4.6. Познавање распореда кочница у возу
	4.7. Познавање основних одредби о провери исправности кочница
	4.8. Познавање основних појмова о потребној и стварној кочној маси
5.	Стицање основних знања о телекомуникационим уређајима
	5.1. Познавање основних елементи телефонских апарата
	5.2. Познавање основних елемената веза радио-уређаја
	5.3. Познавање основних елемената разгласних уређаја и начин њиховог коришћења
6.	Стицање основних знања о уређајима путног прелаза
	6.1. Упознавање са уређајима који се налазе на путним прелазима

Програм практичног стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **40 часова** практичног оспособљавања.

	ПРАКТИЧНО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место "Чувар путног прелаза" обухвата упознавање са
1.	Упознавање са посебностима станице
	1.1. Упознавање са практичном применом прописа о личној безбедности, општој безбедности и здрављу на раду,
	1.2. Упознавање са организацијом рада у пословној јединици у којој се изводи практично стручно оспособљавање
	1.3. Упознавање са средствима којима и/или на којима се обавља практично стручно оспособљавање
2.	Упознавање са
	2.1. Одредбама Пословног реда станице и технолошког процеса рада који се односе на рад чувара путног прелаза
	2.2. Уређајима путног прелаза
	2.3. Пословима дефинисаним за радно место чувара путног прелаза